

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

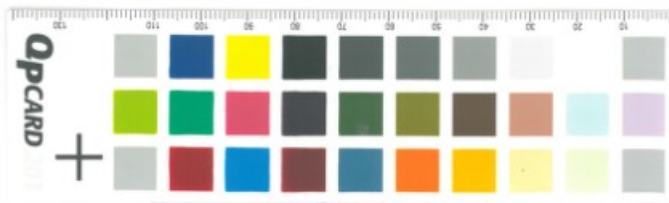
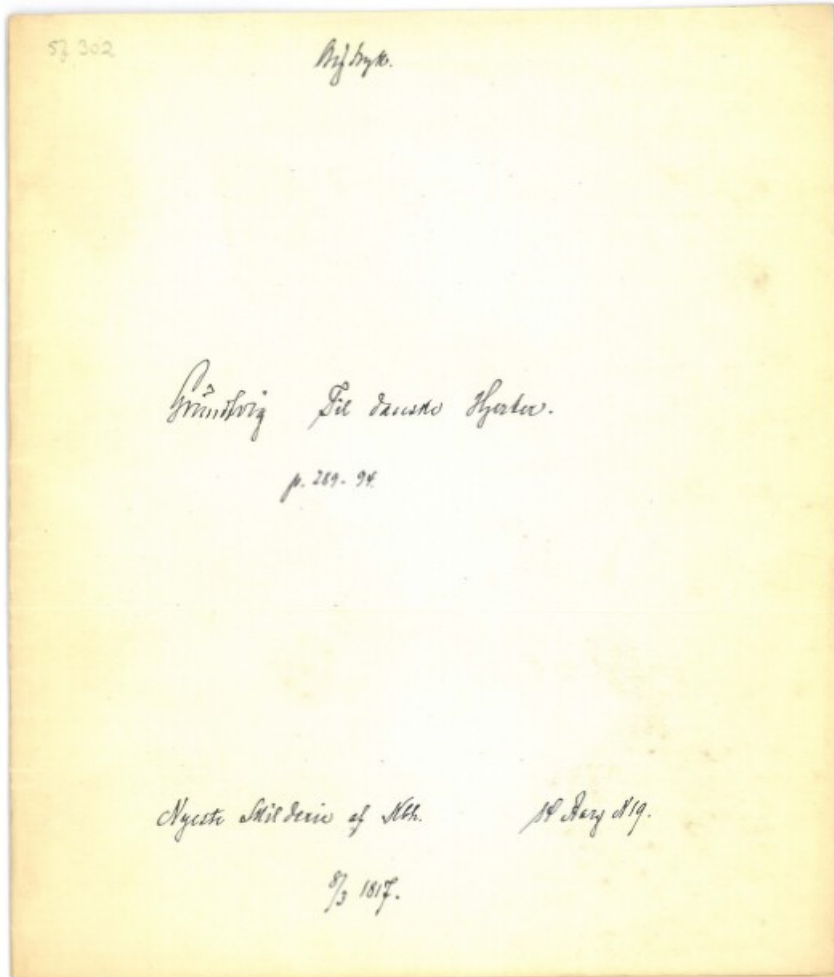
Titel: Til danske Hjerter

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Til danske Hjerter", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1361. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_302-txt-root/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nyeste
Skilderie af Kjøbenhavn.

Tjortende Aargang. No. 19.

Udgiver, redigeret og forlagt af S. Goldin.

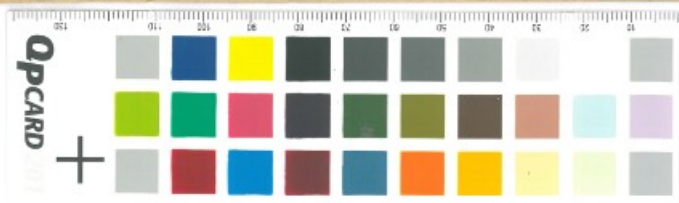
Forlæst, i Kongel. akademisk Bibliotek, med Trykforret.

Torsdagen den 8 Marti 1817.

Til danske Hjertet.

En Nidning i Norge, efter Konget, en ganske forgoeden Præst, har, som man veed, udgivet en Bøff om Danmarks Forholdelser med Norge; en egte Overblik og christelig Præstevær i Christiania, Professor Hæreløb, har, saade ved sin Ven, kjænde, af edel Hjerne glædende Christiana, og i sit med mandig Alvor og Besindighed offentliggjorte Brev for dens Sandhed, noksom begjærer, at sin Nidning læs, da han kaldte sin Begjærligste Norges Fremme; men det bedste Svar paa de lovmæssige Besværgelser, jeg end har hørt, er et forslag af to danske Præstemænd: Tryd i Olmuse og Olsen i Mæske ved Ringsted, til ved Sammenfald af Kæde, at lindre den Kong, som under Hæder i Norge mangemænds sikker. Hverken er jeg uindvirket eller fremmedgjort til at kundgjøre et forslag, hve Mand endnu kun have meddeelt deres Venner og Bekjendtes trind i Landet, men jeg ser haardt, de ikke vrede over, at jeg gjer det af egen Veist, dog nei, af det samme danske Hjertes Drist, som besvæde dem til et forslag, de vel forstaa, vilde synes mange eventyrlig, ja maaskee endog være Udskillig ubehagelig. Vel ved jeg, hvor urimelig det var, om jeg tiltræde min Andefaling nogen Best hos det mange, end sigt Kraft til at opvise den Modvagt, herstende Egenmyt forsynet kolde Hjertet

med, men, om jeg ogsaa troede, at mit Ord ikke hos en Christ kunde bidrage til at vakte de Køllet, der ei burde slumre i noget Hjerte, ja, om jeg troede, at hint forslag ei alene vilde møde almindelig Kulde, men selv den Spot, hvormed lave Sjæle vandre sig med Samvittighedens Nøst, og slet med Glæde at træde ethvert velment, mildt forslag; da kunde jeg dog ikke tie, ikke nægte mig den Glæde at dele en Klam der er Christianes Væ. Men, det er ikke min Tro, at der end det danske Hjerte ingenlunde altid paa det rette Sted, saa har det dog endt ved at Hule sig for kærlike, medlidende Køllet, endt ved at bære dem med kold Epidemidighed, endt ved at fornægte hvad det føler at være sit haade adelske og eneste Klenodie, det dybe, kærlike Minde of Fædrene, Træng til at sels med dem, og dele Væd med de Næderfrige. Kærlig have mine Præstemænd paaminde om, hvor hellig velstaaet Danmark blev med Kæret Gæde, fremfor andre Næst, haade fieru og nar, og det dog vist ikke for at frænde og berige sig, medens Folk i andre Lande jaurende freige om Væd. Sandtne have de anmærket, at Norge ligger så nærmost i Rand og i Minde, maa være Hjertet og Hjelpen nærmest, og det vil dog vel Ingen kalde Hjelp, at sals til hvem der gjer kærlike Væd. Der er jo upaarbejdet, at enten maa Danmarks Hjerte have hørdet sig gruelig i de seneste Aar, eller der kunde intet Spørgemaal være om, at det, hve de forrige Tidens Forhold end bestod, vilde blødt ved

N y e s t e
Skilderie af Kjøbenhavn.

Tjortende Aargang. No. 19.

Udgiver, redigeret og forlagt af S. S o l d i n.

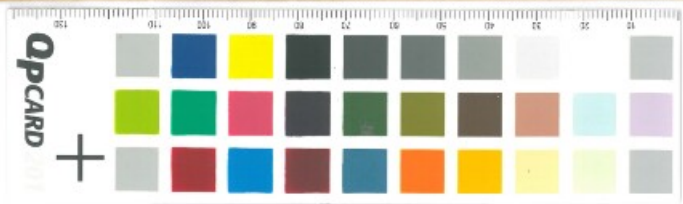
Forlædet, i Kongel. afraaendigt Likabets, med Besogstent.

Torsdagen den 8 Marti 1817.

Til danske Hjertet.

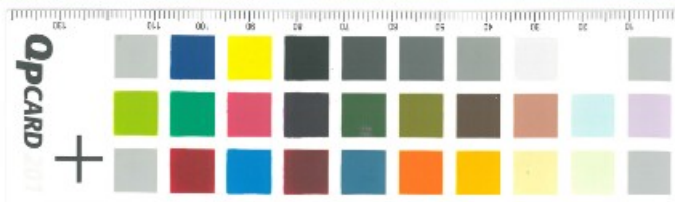
En Nidning i Norge, efter Konget, en gudsforpaaen Præst, har, som man veed, udgivet en Bøff om Danmarks Forbødsloer med Norge; en egne Overbænd og christelig Præsteværet i Christiania, Professor Hæreløb, har, haade ved sin Venkjænde, af edel Hænde glædende Christiana, og i sit med mandig Alvor og Besindighed affættede Beviis for dens Sandhed, noksom begjæer, at sin Nidning lot, da han kaldte sin Begjærlige Norges Fremme; men det bedste Svar paa de lovmæssige Besværdinger, jeg end har hørt, er et forlæn af to danske Præstemænds Tryk i Almusse og Ofsen i Mæske ved Ringsted, til ved Sammenfald af Kæer, at lindre den Kong, som under Hættet i Norge mangemænds lifter. Hørfen er jeg ombedet eller hemndtæt til at kundgjøre et forlæn, hve Mand endnu kun har meddele deres Venner og Bekjendtes trind i Landet, men jeg ser haade, de ikke vrede over, at jeg gjer det af egen Veist, dog nei, af det samme danske Hjertes Duff, som besvæde dem til et forlæn, de vel serbjæer, vilde synes mange eventyrlig, ja maaste endog vere Afvillig ubehøgelig. Vel ved jeg, hvor urimelig det var, om jeg tiltræde min Andefaling nogen Best hos ret mange, end sigt Kraft til at opvise den Modvægt, herstende Egenmyt forsynet folde Hjert

med, men, om jeg ogsaa troede, at mit Ord ikke hos en Christ kunde bidrage til at vaffe de Kælester, der ei kunde sumre i noget Hjerte, ja, om jeg troede, at hint forlæn ei alene vilde møde almindelig Kulde, men selv den Spot, hvormed lave Sjæle vohne sig med Samvittigheds Nøst, og vreit med Glæde at frene ethvert velment, mildt forlæn; da kunde jeg dog ikke tie, ikke nægte mig den Glæde at dele en Klam der er Christianes Væ. Men, det er ikke min Troe, hider end det danske Hjerte ingenlunde altid paa det rette Sted, saa har det dog endt ved at Hule sig for kærlike, medlidende Kælester, endt ved at væmpe dem med kold Epidemidighed, endt ved at fornægte hvad det føler at være sit haade adelske og eneste Klenodie, det dybe, kærlike Minde of Fædrene, Træng til at jøle med dem, og dele Værd med de Næderfrige. Kættelig have mine Præstemænd paamindet om, hvor hellig velvignet Danmark blev med Kæret Gæde, fremfor andes Næst, haade fieru og nar, og det dog vist ikke for at frænde og berige sig, medens Folk i andre Lande jaurende freige om Værd. Sandtræ have de anmærket, at Norge ligger så nærmest i Rand og i Minde, maa vere Hjertet og Hjelpen nærmest, og det vil dog vel Ingen kalde Hjelv, at salte til hvem der gjer kærlike Værd. Der er jo upaarvøleligt, at enten maa Danmarks Hjerte have hærder sig gruelig i de seneste Aar, eller der kunde intet Spørgemaal vere om, at det, hve de forrige Tidens Forhold end bestod, vilde blødt ved

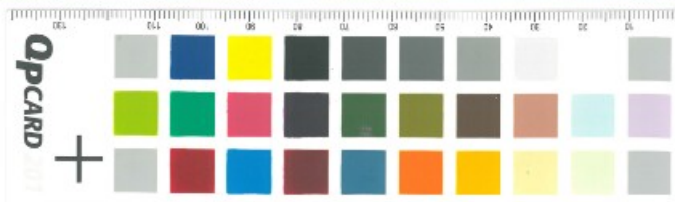
Eibenden om Morges Traug, og hvit Skulde det da
 være anderledes nu? hvad har begivet sig, som
 kan forandre Hjertets Opfølelse, helligste Følelses!
 Hvad kan begive sig paa Verden, som maa gøre at
 rolle Kierlighedens evige Lov, maa gøre at udtaare
 dens Værd hvor det findes, forhindres dens hellige
 Ernamme fra at bære velsignede Fruiter i Hjerte-
 teenen hvor den her Død! Et ere adfælte, vil
 man sige, som om man ved at opstaa en Be-
 stand med sine bedste Hjerter mellem to Hjertter,
 kunde adfælte dem, som om Menneske-Kierlighed
 kunde nedbryde sig selv med Skilsmisse-Breve, eller
 som om den kunde være bange for at overleide
 Brønderne, bange for at dens Næring i andre
 Landemærker skulde agtes for et fremmedt Land-
 seld! Christine vil jeg spørge med Apostelen: er
 Christi's adfælte have ikke alle Christine en
 Hæder, en Troe, en Døds, en Gud og Alles
 Fader, som er over alle, med alle, og i alle som
 troe, ere vi ikke eet Leueme og alle deelagtige i
 eet Døds, og kan vel Guds Kierlighed nu bære
 i et Hjerte det latter sig for den udrættelige Døds-
 der, af hvad Døds og Guds Kierlighed: hvo
 forvigen faaer, Kal og forvigen hofte! Var det
 ikke danske Christi's Skilsmisse, hvis de formanede
 her, ei blot at tomme Brøderne i Norge, men
 vide og bære hvor de bygge, til Hjelpe, og skulde
 vi da blot lattet gæde, fordi vi ei kan gjøre Alt!
 Na, jeg maa sige det til danske Christine: Norge
 er os nær, i viste Maader nærmest, kan og maa
 ikke glæmmes af os i sin Døds; men, hif i Sæd-
 sen, i Sædten, hvor for næst trehundrede Aar
 siden, det Lyd og i hvis Strøaler vore Fædre
 vandrede til Nords Hjem, det Lyd som end am-
 strøaler os, hvis vi vandre i deres velsignede Fod-
 spor, mellem Ereb-Byergene, nepop der hvor No-
 ren Lu'thes Fædre bødte. I Ansigts Evedes
 sit Døds med den Søns, der ophævede Hjem-Varles
 hvis Guld giver evige Kroner, der, det høre vi
 daglig, er Nøden ligesaa stor, ja vel endog større
 end mellem Morges Fjælde, og hvilket Christi's
 Hjerte kan bære det uant! hem er Christi's, som
 ikke vilde dele sin sidste Døds med Morten Lu-
 the's Brødre! Det er i Kal de Christi's
 Hæder, som Herren ved Luthers Haand udførde
 af Egypten, indførte i Jerusalems, i Evan-

geliets hofalige Land, som fæder med Vælf og
 Hæning, vi ege at hofde Munde-Hest, og, kan
 da vi, kan Christi's glæde slange Halleluja til Gud
 for Morten Luthers, naar de ved, at hans Brødre
 vrede Hæderne og grad for Døds, uden at have
 villet opføre det Ringeste for at lindre deres
 Smerte, for at maatte de Hungrige, saa Aldinger
 kunde blætte den skilsmisse, Vorn folde Hæderne
 paa Munde-Hesten, og efterkomme de Glemte
 Halleluja for Morten Luthers, deres Velsigneiser
 vore det Land, hvor den Ordets Døds kan udstrøde,
 der Kierlighedens hofalige Fruiter. Nei, nei! kan
 vi foaledes halde Munde-Hest, da er vi ikke danske
 Christine, da er vi ikke danske Hæderinger ergane,
 da er vi hjerterste Hædere, der med Lovsenge be-
 spotte Kierlighedens Fæder og Sandheds Ord.
 Mit Naad Kal da være, hvad der fæder af
 et Christi'sdommens Døds, som selv de Vantro
 pleie at opføre, at vi udbrakte bange Hæder til
 vore trængende Brødre, faavel mellem de fofstte
 som mellem de netste Fjælde, og vist er det, at
 forsk da kan vi uden Skam glæde os ved det dage-
 lige Døds, der, i Jordbald, er os saa rundelig be-
 faaeret, fordi da kan vi, uden Skilsmisse, frem-
 bodes uedbeede Hjelms Bølgelisse over vore Hjerte;
 forsk da kan vi hofde en Gud velbehagelig Hæder
 med Velsættis for det Lyd, som, høre det findes,
 maa udbringe i gode Hæderinger til Fæderens Døds.
 Ingen udfæder sig mid, at han ikke faaer eller
 hofte eller faaer i Døds, thi fæder den himmelfke
 Fæder os aligevel, som Havne-Ung, da ere vi
 dobbelt pleiet til at dele Hans Velsættis med
 de Næderfæder og hvor Korn er til Fæde, avse
 Penga te Væd.
 Ingen lige fæder, det er eventyrligt, umæstet,
 at faaer Hjelms famlet og fæderende paa vide Veir,
 thi er den ikke Kierlighedens og et Eventyr, fæder
 kan den i sin fæder, virkelige Skilsmisse Væd til
 vore Hjertter, da fæder den gammelde Haand vel
 Nei til den tomme, er det ikke for langt fer den
 Trængende, hvad det i hofte Hjelms fæder maatte
 fæder, hungrie at vandre saa mangt et mødigt Fæd,
 og det forværet om Døds, skulde det da synes os
 for meget, med ringe Umoa at forskifte vor Hjelpe,
 om det var tvinde Mide, naar Havets Hæder bare
 Væder, og Han, hvis Døds Vindene adlyde, selv
 fæder Sønnen.

Eiendoms om Morges Traug, og hvil Skulde det da være anderledes nu? hvad har begivet sig, som kan forandre Hjertets Opfølelse, helligste Følelses! Hvad kan begive sig paa Verden, som maa gøre at rolle Kærligheds evige Lov, maa gøre at udvære dens Væld hvor det findes, forhindres dens hellige Erstatning fra at bære velsignede Fruiter i Hjertene hvor den her Død! De ere adskilte, vil man sige, som om man ved at opraarne en Bædder med sine bedste Hjerter mellem to Hjerter, kunde adskille dem, som om Menneske-Kærlighed kunde nedbryde sig selv med Skilsmisse-Breve, eller som om den kunde være bange for at overleide Brønderne, bange for at dens Væring i andre Landemærker Skulde agtes for et skæbentigt Indfald! Christine vil jeg spørge med Apostelen: er Kristus adskilt! have ikke alle Christine en Hæder, en Troe, en Døds, en Gud og Alles Fader, som er over alle, med alle, og i alle som troe, ere vi ikke eet Køn og alle deelagtige i eet Døds, og kan vel Guds Kærlighed nu bære i et Hjerte det latter sig for den underlige Døds, af hvad Døds, hvad vi leve i Sandheds Døds: hvo forvigen faaer, Kal og forrige hofte! Der det ikke danske Christnes Skilsmisse, hvis de formanede her, ei blot at tomme Brøddene i Norge, men vide og bære hvor de bygge, til Hjelpe, og skulde vi da blot lattet gæde, fordi vi ei kan gjøre Alt! Na, jeg maa sige det til danske Christine: Norge er os nær, i visse Maader nærmest, kan og maa ikke glæmmes af os i sin Døds; men, hif i Sachsen, i Sachsen, hvor for nesten trehundrede Aar siden, det Lyd og sig, i hvis Strømer vore Fædre vandrede til Nords Hjem, det Lyd som end omstrøaler os, hvis vi vandre i deres velsignede Fodspor, mellem Ereb-Bjergene, nepop der hvor Noren Lu i hets Fæder bedde. I Ansigts Evedes til Døds med den Søns, der ophævede Hjem-Bæres hvis Guld giver evige Kroner, der, det høre vi daglig, er Nøden ligesaa stor, ja vel endog større end mellem Morges Fjælde, og hvilket christent Hjerte kan høre det andet! hem er Christen, som ikke vilde dele sin sidste Døds med Morten Lu i hets Brødre! Det er i Kal de Christnes Hæder, som Herren ved Luthers Haand udførde af Egypten, indførte i Jerusalems, i Euan-

geliets hofalige Land, som fæder med Vælf og Penning, vi epte at hofde Munde-Hest, og, kan da vi, kan Christus glæde slange Halleluja til Gud for Morten Luther, naar de ved, at hans Døds vrede Hæder og grad for Døds, uden at have villet oprette det Ringeste for at lindre dets Smerte, for at mætte de Hungrige, saa Aldinger kunde blæse den Skilsmisse, hørn folde Hæderne paa Munde-Køster, og efterkomme de Gloms Halleluja for Morten Luther, deres Velsagener vore det Land, hvor den Ordets Døds kan udstrøde, der Kærligheds hofalige Fruiter. Nei, nei! kan vi foaledes halde Munde-Hest, da er vi ikke danske Christine, da er vi ikke danske Hedninger ergans, da er vi hjerstale Hædere, der med Lovsenge bespøtte Kærligheds Fæder og Sandheds Ord. Mit Naad Kal da være, hvad der fæder af et Christendommens Døds, som selv de Pantros plete at opføre, at vi udbrakte begge Hæder til vore trængende Brødre, faavel mellem de fofstte som mellem de netste Fjælde, og vist er det, at forsk da kan vi uden Skam glæde os ved det daglige Døds, der, i Jordbald, er os saa rundelig bespaeret, fordi da kan vi, uden Skilsmisse, fremdeles vedde Hjelens Bølgelse over vore Hjerte, fordi da kan vi hofde en Gud velbehagelig Hest med Velsæls for det Lyd, som, høre det findes, maa udbringe i gode Christinger til Fædrens Døds. Ingen maa hofde sig mid, at han ikke faer eller hofte eller faer i Døds, thi fæder den himmelske Fæder os aligevel, som Havne-Ung, da ere vi dobbelt pligtige til at dele Hans Velsæls med de Nødsfæde og hvor Korn er til Fæde, avse Penga te Døds. Ingen lige fæder, det er eventyrligt, umuligt, at faae Hjelpen samlet og fæderne paa vide Veir, thi er den ikke Kærligheden og et Eventyr, fæder kan den i sin fæde, virkelige Skilsmisse Bes til vore Hjerte, da fæder den gammlde Haand vel Nei til den tomme, er det ikke for langt fer den Trængende, hvad det i hofne Hjeldegne faact maatte fæde, hungria at vandre saa mangt et nødtigt Fæde, og det forgiæves en Døds, skulde det da synes os for meget, med ringe Umoa at forfikke vor Hjelpe, om det var tvinde Mide, naar Havets Heste bare Døds, og Han, hvis Døds Døds adlyde, selv fæder Sønnen.

Ja, for at møde Alt, er her et Tødsse og Nordmand i Landet, i Staden, er her et agtede, ansette, kendte Mand af begge Folkeslæg, som have Kendinge, Respekt og Bæmmet i Hjemmet, menne de Kædet sole ved deres Landsmænds Død! men de skulde være tvivlsomme til at staa bi, ja at staa i Spidsen med Raad og Raad, modtage hvad vi kan høre, forkynde hver Nøden er størst og besørge Alt ad de nærmeste og bedste Veje! Det vilde jo være en værdifuld Videnskab at tvivle derom, det kan jo ikke være andet, end at Landsmænds Suf og Skæg for Døden maa have Kædet hver agte Nordmand og Tidher i Hjerter, at de inderlig maae have Kædet at lindre deres Trang og stille deres Raader, og at det kan var Frygten for at begynde, der afholdt dem fra at minde os om Christendoms Død og Kærligheds Migt. Nu vel da! saa vil være de danske Præstemænd, som adbrøde vor Mand med kristelige Tilraad, saa led os nu haste beder, da vi have tøvet forlænge! Nordmand! Tødsse! prøver det kan! det er eders kellige, nederværdige Migt, vælger i eders Migt bløde os, agtelse, værdifulde Mand! Lad dem indbringe os til at efter vor Skæbne paa Kirkegærdens Kædet og de skal skæde osfare, at endnu er der dog Tusinder blandt os, der er aldeles have glemt Jæderen i Christo, Tusinder, som dog have bevaret nogen visdoms Kærlighed til Bedrøvelse i Verden. De vil skædelig i Danmarks Kædet Præster finde om end ikke lige villige og ydmyge; saa dog værdifulde Videnskaber, og det kan vist aldrig friske, at Kædetagenet vil, under den Guds Velsignelse, som have de Trængselens Suf og have alle Hjerter i sin Haand, trænes med et glædeligt Udvald, saa mange Hønsige bespises, ingen Miltvold besværes, maugt et Hjerter vøres, mange Bedet oplades til at peile den Veigens Miltvold og forberlige Ordeet Jædel-Nar i den Menighed, for hvis Værdifulde der er agtelse antordede meget, end kristen Kærlighed for forber af os!

Og nu, til Slutnings, Danneemand! man har bedrødet os, at i Hednages-Tider nedslukkede en af vore Konger sin næste Pleijsen i Hungers Død med Kædet om Kern, for at tage hans Liv, om det er sandt, vedt ikke jeg, men det vedt jeg, at aldrig havde vi bedet Værdifulde til at bevise, at mere udansk var ingen Udvald, dog nei, kun til

at vise, at vi end have Dødsen som samme Maaede, som vore Jædere i fire hundrede Aar, og vi selv for fire Aar siden!

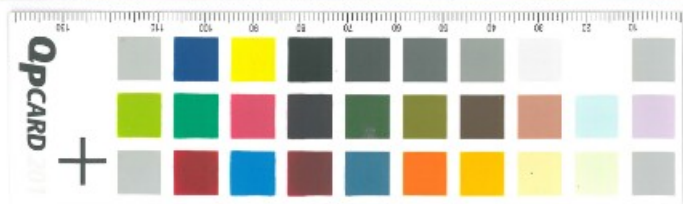
N. F. S. Grundtvig.

Forslag angaaende Salg af Tørv.

Forbrøget af Tørv er, især i Hovedstaden, saare betydeligt, saa at denne Artikel vel fortjente nogen nærmere Opmærksomhed.

Den sædvanlige Maaede, at selge Tørv, er i Orne- eller Luffvold; men begge disse Maaeder have, om ikke Snyderte, saa dog Mærighed til Følge. Salget i Ornevold foranlediger Eierne af Tørvemose til at gjøre Formene saaledes in Miniature, og Tørven neppe bliver Hjerdeparten saa stor, som den mere hensigtsmæssig kunde, og derfor burde være. Denne Uansigtsløshed har for sig selv til Følge, saavel ved Tørvens Strøgning, Kædetning og Skruening, som og ved Paakædetning, Udvalg og Stabling af samme. En middelmådig Huusholdning kan gjennem bruge 50 Tusinde saadanne Tørv, og større Familier forholdsvis mere. Hver hedsommelig og udvalgsønde er ikke saadan Udvalgsen fra begge Sider; og forholdsvis sig medgaaer derved saant mere Tid for den, som forarbejder til Salg betydelige Quantiteter, under tiden af 10 til 20 hundrede Tusinde Tørv, Udvalgsen i Ornevold foranlediger Døden til at sammenbringe sine Tørvemose og at stable Tørven saaledes paa Vognen, at en stærk Karl næsten kunde tage et saadant Læs paa Røggen, naar Tørven blev lagt derefter; imidlertid urdøden en heel Dag, og under tiden vel en Del af Natten med, til at transportere et saadant Læs, i hvilken Tid de samme Heste kunde have slæbt et langt større Læs, og saaledes slæde usigt mere, end foruden, paa Karl og Tid, samt Heste og Vogn; thi det Quantum, som ikke transporteres den ene Dag, forsendes en anden Dag.

Al saadan Mærighed kunde afhjælpes, om det af Bedkommende blev givet den Bestemmelse, at al Handel med Tørv skulde ske efter Cubismaal, og formentes Alen her at være det meest hensigtsmæssige, da samme foreskædes i alle Huse og var

Ja, for at møde Alt, er her et Toldse og Nordmand i Landet, i Staden, er her et agtede, anseet, kendt Mand af begge Folket, som have Kendinge, Respekt og Bæmmet i Hjemmet, menne de Kædet sole ved deres Landsmænds Død! men de skulde være tvillige til at staa bi, ja at staa i Spidsen med Raad og Raad, modtage hvad vi kan hør, forkynde hver Nøden er størst og besørge Alt ad de nærmeste og bedste Veje! Det vilde jo være en værdifuld Videnskab at tvivle derom, det kan jo ikke være andet, end at Landsmænds Suf og Skæg for Døden maa have Kædet hver agte Nordmand og Tidher i Hjerret, at de nderlig maae have Kædet at lindre deres Trang og stille deres Raader, og at det kan var Hvergen for at begynde, der afholdt dem fra at minde os om Christendoms Død og Kærligheds Migt. Nu vel da! saa vil være de danske Præstemænd, som adbrøde vor Mand med kristelige Tilraad, saa led os nu haste beder, da vi have tøvet forlænge! Nordmand! Toldse! prøver det kan! det er eders kellige, nederværdige Migt, vælger i eders Migt blønde os, agtende, værdifulde Mand! Lad dem indbringe os til at efter vor Skæbne paa Kirkegærdens Kædet og de skal skæde osfare, at endnu er der dog Tusinder blandt os, der er aldeles have glemt Jæderen i Christo, Tusinder, som dog have bevaret nogen visdoms Kærlighed til Bedrøvelse i Verden. De vil skædelig i Danmarks Kædet Præster finde om end ikke lig villige og ydmyge; saa dog værdifulde Videnskaber, og det kan vist aldrig frils, at Kædetagenet vil, under den Guds Velsignelse, som have de Trængendes Suf og have alle Hjerter i sin Haand, trænes med et gladeligt Udvald, saa mange Hønsige bespises, ingen Miltvold besværes, maugt et Hjerter vøres, mange Bedet oplades til at peile den Veigens Miltvold og forberlige Ordeet Jædel-Nar i den Menighed, for hvis Værelse der er agtjæret antordedes meget, end kristen Kærlighed for forber af os!

Og nu, til Slutnings, Danne-mænd! man har bedrødet os, at i Hednagte-Tider nedsløkkede en af vore Konger sit næste Pleijsen i Hønsers Død med Kædet om Kern, for at tage hans Liv, om det er sandt, ved ikke jeg, men det ved jeg, at aldrig havde vi bedre Værelse til at bevise, at mere udansf var ingen Udvald, dog nei, kun til

at vise, at vi end have Dørgen som samme Maade, som vore Fædre i fire hundrede Aar, og vi selv for fire Aar siden!

N. F. S. Grundtvig.

Forslag angaaende Salg af Tørv.

Forbrøgt af Tørv er, især i Hovedstaden, saare betydeligt, saa at denne Artikel vel fortjente nogen nærmere Opmærksomhed.

Den sædvanlige Maade, at selge Tørv, er i Ense eller Luffvold; men begge disse Maader have, om ikke Snyderte, saa dog Nærighed til Følge. Salget i Ensevold foranlediger Eierne af Tørvemose til at gøre Formene saaledes in Miniature, og Tørvemose bliver Hjerdeparten saa stor, som den mere hensigtsmæssig kunde, og derfor burde være. Denne Umænsklighed har for sig selv til Følge, saavel ved Tørvens Strøgning, Kædet og Ekruening, som eg ved Paakædet, Udvald og Stabling af samme. En middelmådig Huusholdning kan gjerne bruge 50 Tusinde saadanne Tørv, og større Familier forholdsvis mere. Hver hedsommelig og udvaldende er ikke saadan Udvaldning fra begge Sider; og forholdsvis medgaaer derved saant mere Tid for den, som forarbejder til Salg betydelige Quantiteter, under tiden af 10 til 20 hundrede Tusinde Tørv, Udvalget i Ensevold foranlediger Dønden til at sammenbringe sine Tørvemose og at stable Tørvemose saaledes paa Vognen, at en stærk Karl næsten kunde tage et saadant Læs paa Høgen, naar Tørvemose blev lagt derefter; imidlertid udgaaer en heel Dag, og under tiden vel en Del af Natten med, til at transportere et saadant Læs af Tørv, i hvilken Tid de samme Heste kunde have slæbt et langt større Læs, og saaledes slæde usigt mere, end foruden, paa Karl og Tid, samt Heste og Vogn; thi det Quantum, som ikke transporteres den ene Dag, forsendes en anden Dag.

Al saadan Mænske kunde afhjælpes, om det af Bedkommende blev givet den Bestemmelse, at al Handel med Tørv skulde ske efter Cubismaal, og formentes Alen her at være det meest hensigtsmæssige, da samme foreskædes i alle Huse og var

